

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

**ОДЕСЬКА ЛІНГВІСТИЧНА ШКОЛА:
КЛАСИЧНЕ І НОВІТНЄ**

Колективна монографія

За загальною редакцією
доктора філологічних наук,
професора Т. Ю. Ковалевської

**Одеса
ПолиПринт
2019**

Рекомендовано до друку Вченою радою
філологічного факультету
(Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
(протокол № 10 від 27.06.2019 р.)

Колектив авторів:

доктори філол. наук Войцєва О. А., Карпенко О. Ю., Ковалєвська Т. Ю., Колєгаєва І. М., Кондратенко Н. В., Кравченко Н. О., Кутуза Н. В., Степанов Є. М., Форманова С. В.; кандидати філол. наук Арєф'єва Н. Г., Бабій Ю. Б., Гайдук Н. А., Горбань В. В., Дружинєль М. Л., Жєдязкова В. В., Завальська Л. В., Ковалєвська А. В., Коляда-Бєрезовська Т. Ф., Кудлай В. О., Лажомська І. В., Ланчуковська Н. В., Лихачова О. А., Лупол А. В., Марчук О. І., Мєльник Г. І., Мєльник М. Р., Мурадян І. В., Новак О. М., Олінчук В. В., Поліщук С. С., Полянєчко О. Д., Романова О. К., Романченко А. П., Славінська М. С., Стойкова Г. Г., Хапіна О. В., Хаценко Л. І., Хрустик Н. М., Чєнь Шаосюн (КНР), Шальов А. С., Шумаріна Т. Ф., Щєрбак О. В., Яковєнко Л. І.; ст. викл. Кравець І. В., Сенік Г. В., викл. вищої категорії Бугаєнко Л. П., викл. Нєрян С. О.; аспіранти Кришталь У. В., Кулібаба М. О., Михайленко-Зото О. О., Сєребрич А. В., Слишинська Г. М., Степанова С. Є., Яковець А. В.; магістр Бабич Т. В.

Рецензенти:

- Валюх З. О.** – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української філології та славістики Київського національного лінгвістичного університету;
- Мосєнкіс Ю. Л.** – доктор філологічних наук, професор кафедри української мови та прикладної лінгвістики Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
- Олексєнко В. П.** – доктор філологічних наук, професор, декан факультету філології журналістики Херсонського державного університету.

Одеська лінгвістична школа: класичне і новітнє : колект. моногр. / за заг. ред. Ковалєвської Т. Ю. — Одєса : ПолиПринт, 2019. — 376 с.
ISBN 978-966-2070-90-3

Черговий випуск колективної монографії присвячено різноаспектному аналізу природи функціонування мови в різноманітних дискурсивних сегментах у синхронному та діахронному вимірах, висвітленню її особливостей у слов'янському і світовому комунікативному просторі, кваліфікації креативних дослідницьких методів реконструкції мовної системи у проекції на презентаційну специфіку. Монографія містить праці вчених Одеської лінгвістичної школи різноманітній амплітуді їхніх наукових зацікавлєнь.

Адресовано науковцям, аспірантам, студентам, усім, кого цікавить лінгвістична проблематика.

96	СТРУКТУРА І ФУНКЦІЇ ПОРІВНЯЛЬНИХ КОНСТРУКЦІЙ У РОМАНІ МАРІЇ МАТІОС „СОЛОДКА ДАРУСЯ” (О. І. Марчук)	190
105	ФУНКЦІОНУВАННЯ ТОПОНІМІВ У ПОЕТИЧНІЙ ЗБІРЦІ ЄВГЕНА МАЛАНЮКА «ГЕРБАРИЙ» (Г. І. Мельник)	199
112	СПЕЦИФІКА АНТРОПОНІМІВ У ЗБІРЦІ ЛІНИ КОСТЕНКО «НЕПОВТОРНІСТЬ» (М. Р. Мельник)	207
120	СПЕЦИФІКА ФУНКЦІОНУВАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У ТВОРЧОСТІ ВАСИЛЯ ПОЛТАВЧУКА (А. П. Романченко, Л. П. Бугаєнко)	217
126	ЛІНГВІСТИЧНІ ЗАСОБИ СТВОРЕННЯ ЕКСПРЕСИВНОСТІ В ТЕКСТІ СУЧАСНОЇ АНГЛОМОВНОЇ КАЗКИ (О. В. Хапіна, А. С. Шальов)	222
133	ФУНКЦІОНУВАННЯ ДІАЛЕКТНОЇ ЛЕКСИКИ У ПОВІСТІ І. ФРАНКА «БОРИСЛАВ СМІЄТЬСЯ» (Л. І. Хаценко, Т. В. Бабич)	230
138	ЛІНГВОЕТИКЕТ В ЕПІСТОЛЯРНІЙ СПАДЩИНІ М. КОЦЮБІНСЬКОГО (Л. І. Хаценко, А. В. Яковець)	236
	РОЗДІЛ 3.	
	ЛІНГВІСТИЧНА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ СУГЕСІЙНИХ ДИСКУРСІВ	
ова) 145	ХАРАКТЕРОЛОГІЧНИЙ КОМПЛЕКС КОМУНІКАТИВНОГО ВПЛИВУ (Т. Ю. Ковалевська)	247
156	НОВОСТНАЯ ЗАМЕТКА В ГАЗЕТЕ И В ЭЛЕКТРОННОЙ ЛЕНТЕ. НОВОСТНОЙ ХРОНОС (И. М. Колегаєва)	256
162	ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕКСПРЕСИВНОГО СИНТАКСИСУ В УКРАЇНСЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ МОВЛЕННІ (Н. В. Кондратенко)	264
172	ЛІНГВАЛЬНІ ТА ЕКСТРАЛІНГВАЛЬНІ УМОВИ ДОСЯГНЕННЯ СІНЕРГІЙНОГО ЕФЕКТУ АНГЛІКАНСЬКОГО БОГОСЛУЖІННЯ (Н. О. Кравченко)	273
181		

Key words: political discourse, political speech, expressive syntax, syntactic redundancy, syntactic compression.

УДК 811.227/4-08:17

Н. О. Кравченко,
д-р філол. наук, доц.,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
завідувач кафедри фонетики англійської мови

ЛІНГВАЛЬНІ ТА ЕКСТРАЛІНГВАЛЬНІ УМОВИ ДОСЯГНЕННЯ СИНЕРГІЙНОГО ЕФЕКТУ АНГЛІКАНСЬКОГО БОГОСЛУЖІННЯ

В статті представлено аналіз лінгвальних та екстралінгвальних особливостей ритуалу англіканського богослужіння, що сприяють досягненню синергійного ефекту молитовного дискурсу. Доведено, що ритуальна комунікація є окремим специфічним типом комунікації, де сакральність є суттєвою частиною семантики ритуалу Богослужіння і однією з базових категорій при дослідженні синергійності релігійного дискурсу.

Ключові слова: релігійний (молитовний) дискурс, синергійність, ритуал богослужіння, сакральність.

Дослідження релігійного дискурсу із суто лінгвістичних позицій, без урахування сакральності як його унікальної складової частини, представляється неповним і формальним. Простої констатації присутності вищих сил у релігійному молитовному дискурсі недостатньо. Для розуміння сутності процесу з'єднання у релігійному дискурсі двох начал – людського і Божественного потрібно звернутися до феномену **синергії**.

Синергія за визначенням Філософського словника – це (1) «спільна дія; взаємодія різних потенцій або видів енергій у цілісній дії; (2) в теології – співучасть людини в покутних справах Божих» [5].

У першому своєму значенні (1) термін *синергія* вживають у різних гуманітарних і природничих науках. Друге значення терміна «синергія» (2), представлено у Філософському словнику, потребує уточнення та більш докладного розгляду.

Суть *теологічного* розуміння така: синергія (від грец. Συνεργεια – спільна, узгоджена дія) – «співробітництво», співтворення, узгоджений лад між Божественною енергією (благодаттю) та енергією людини (волею) у справі порятунку, тобто з'єднання людини з Богом. Згідно із цим розумінням синергії людина здатна сприяти своєму порятунку, бути співником у ньому: порятунок – це справа боголюдська, вона передбачає участь *Божественного* і *людського* начал. Людина рятується благодаттю – тобто дією в ній Бога; Ісус Христос своєю кров'ю дарував людям спокутування їхньої провини та прощення гріхів, але людина може і повинна докласти зусиль (у вірі й справах, у покаянні, молитві і т. ін.), щоб відкрити